

Příloha k protokolu o SZZ č.....

Diplomant: **MACHOVÁ
Marie**

Vysoká škola: PF JU České Budějovice

Katedra: výtvarné výchovy

Aprobace: ČJ-Vv

Datum odevzdání posudku: 5. 1. 2009

Recenzent diplomové práce

Mgr. Jiří Ptáček

.....

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

(téma)

Politické a angažované umění

V případě diplomové práce Marie Machové přerostla má role oponenta obvyklé vymezení a stal se formou spolupráce. Na počátku se zdálo, že budu moci být vedoucím práce a proto jsem s diplomantkou konzultoval její záměry. Když se později ukázalo, že univerzitní řád vylučuje, aby diplomovou práci vedl někdo, kdo není zaměstnancem školy, souhlasil jsem s rolí oponenta.

Marie Machová se však už na mne obrátila s řadou hypotéz a dílčích verzí svého textu a já necítil potřebu principiálně odmítat průběžné konzultace. Ačkoliv jsem si uvědomoval, že v důsledku posoudím text, ke kterému jsem přispěl vlastními poznatky a pomocí při orientaci na umělecké scéně, už po několika společných schůzkách s diplomantkou (a jedné schůzce s vedoucím práce) jsem věděl, že budu schopný odlišit autentickou vrstvu diplomantčina výkonu.

Dotkneme se tedy nedostatků její práce. Mé výtky jsou dvojího charakteru.

První se týká postupu při psaní práce. Marie Machová zvolila téma pod vlivem spontánního zájmu o problematiku cenzury v Polsku, kde během studijního pobytu objevila tři případy cenzury uměleckých děl na výstavách českého současného umění. Rozvedení tohoto prvotního podnětu na celou sféru společensky angažovaného umění jí ovšem činilo problémy. Když začala práci psát, neznala většinu umělců, kritiků umění a kurátorů, ani neměla přehled o důležitých uměleckých událostech a pojmosloví. Základní informace vstřebávala za pochodu. Vzhledem k tomu neměla dostatek času zaujmout vůči celé problematice potřebný odstup a během setkání s představiteli a interprety angažovaného a politického umění nevnášela do dialogu prvky vlastní kritické reflexe. Musela hlavně naslouchat, protože jejich myšlení a tvorbu dostatečně neznala z jiných zdrojů.

Druhá výtka je pro oponentského posudek významnější. Domnívám se však, že vyplývá z předešlého. Marie Machová uspěla v tom, že nasbírala poměrně velké množství materiálu. Slabinou její práce je ovšem malá odvaha (či schopnost) pokusit se o jejich syntézu. S mými výhradami se autorka seznámila už během pohovorů nad rozepsanou prací a ke cti jí slouží, že se snažila o nápravu. Ve skutečnosti však měla příliš málo času a vědomostí, aby ze získaných informací něco vyvodila a pokud už ano, její vývody nevnasly do problematiky nové světlo. Tyto obtíže přitom měla jak při zpracování informací získaných prostřednictvím rozhovorů a e-mailové korespondence, tak při reflexi literatury.

Když budeme brát v úvahu, že pedagogická fakulta neškolí historiky umění, musíme být k obtížím Marie Machové shovívaví. Koneckonců odvedla hodně práce a celé téma zmapovala v širokém záběru. Začala si ovšem hrát s ohněm - s problematikou, na kterou se rozcházejí názory umělců i kritiků umění. Poddala

se neochotě živých umělců (a to je důležité, že živých) podřítit tvorbu uměnovědným definicím. Uznala jejich právo nepovažovat se za politické umělce a přitom často mluvit o obecné političnosti každého uměleckého díla. Když jsem pročítal konečnou podobu textu, zarazilo mě, že autorka opomněla důležitý výstavní výstup mladého konceptuálního umělce a teoretika Václava Magida *Místo po projekt* (Galerie GŠUP, 2007), jejímž jediným obsahem bylo shromáždění teoretických požadavků na „pravé“ politické umění a veřejný důkaz, že žádné umělecké dílo nemůže těmto požadavkům vyhovět. Kdyby Machová tuto výstavu znala, situaci by neměla lehčí, ale možná by získala patřičný nadhled ve svém pátrání po obsahu množiny takzvaného politického umění.

Osobně se z těchto důvodů pojmu politické umění vyhýbám. Usiluji o to, abych vnímal, jakými prostředky se umělec svým uměním účastní života jednotlivce a různých společenských skupin (angažovanost). Snažím se zjistit, jak a k čemu se ho pokouší podnitit. Do tohoto širokého pojetí spadá i snaha přesvědčit ostatní o existenci společenských nešvarů, někdy přímo spojených s politickým zřízením, jeho institucemi a reprezentací, kritizovat je a žádat o nápravu.

Marie Machová tedy začala u pojmů politický a angažovaný jako u kategorií a chtěla si objasnit jejich hranice. Došla k tomu, že se o tom vede diskuze. Soustředila se na velké přehlídky, které operovaly s pojmem politické umění, a už si neuvědomila, že na těchto výstavách byla k vidění díla s rozdílnými poselstvími a komunikačními strategiemi. Postupně se pak dostávala hlouběji: k institucionální kritice, genderovým postojům, kritice mediálních obrazů skutečnosti. Už ale neměla dost času, aby původní koncepci práce přehodnotila. A to by bylo vhodné.

Marie Machová začala studovat dějiny umění na Filosofické fakultě Univerzity Karlovy. Bude-li se dál svému tématu věnovat s pílí, s jakou se chopila své diplomové práce na pedagogické fakultě v Českých Budějovicích, věřím, že jí tato diplomní práce poslouží jako databáze, z níž v budoucnu načerpá informace a cenné podněty.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **velmi dobře**

Jiří Ptáček, v.r.

podpis recenzenta diplomové práce

V Českých Budějovicích dne 5.ledna 2009

Stupeň kvalifikace	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
--------------------	---------	-------------	-------	-----------

